

Та ніч заходить мимохіть,
поволі збільшуючи віддаль
до хати, що блаженно спить
з руками коло підборіддя.

До нас, до серпня, до ріки...
де косить дід... де баба поле...
де вантажівці невтямки,
чого замовкло чорне поле.

Малина б'ється у шибки.
Малина пахне, як ніколи.

НА ТРІЦЮ

На Трійцю завжди пекли пиріжки й варили борщ у печі. А за день до того прибирали в хаті. Прибирала баба. У цей час краще було кудись подітись, бо процес прибирання бабу дуже нервував.

– От паразітва отака... Уже й цей пододіяльник порвали... Хіба ви люди? Хіба вам можна красіве стелить? Вам аби соломи – ви вриכותесь і лежатимете день і ніч! – баба люто висмикує з-під перини вишитий квітками та горлицями підзорник, почовганий дідовими чобітьми.

Я прогулююся по двору, відганяю півня, що лізе битись, і спостерігаю, як прабаба викочує горщик для завтрашнього борщу, ошпарює його й мие споришем, а тоді ще трохи скоромадить ножем. Горщик дуже здоровий і для неї заважкий, вона його не соває біля себе, а сама ходить довкола нього, зігнута в три погібелі. Шкрябання ножа тривожить бабу Ольгу, яка саме – мені це добре видно – знімає з вікон штори. Баба Ольга тарабанить пальцями по шибці й кричить, що аж у Левченок чути:

– Ма! Ма!!! Ма!!!! Та не займайте горшка, бо поб'єте к чортовій матері, тоді хіба в жмені зварите! Ма-а-а!!! От же ж, глухе, як баран! Сергію, ану скажи бабі, хай не мие! Хай курчат іде пасе, як їй не сидиться в дев'яносто год!

Я здвигаю плечима й затуляю вуха пальцями. Баба кричить і все дужче притискається червоним лицем зі слідами крейди

на щоках до шибки. Ось-ось дзенькне скло. Баба махає руками, показує нам обом кулаки й дулі, хустка їй збивається на вухо, і вона стає схожа на сердитого пірата Біллі Бонса. Прабаба того й близько не чує – шарує горщика, аж іскри летять. Бабі врешті набридає кричати, вона відпихає ногою стільця й іде в глибину хати. Я відтуляю вуха, даю копняка півневі, що вже підкрався вдарити, мовчки забираю в прабаби з-під носа горщик і несу на стіл біля клуні.

– Сіргію.... Куууди?! – береться вона в боки, та я не зважаю.

– Хватить шкребти. Голова вже болить.

Баба ображено витирає ножа об хвартух і човпе на грядку по цибулю курчатам.

– Цибок уже он тіленни... Тре пообривать. Сьогодні ще не празник.

Я не дивлюсь на цибки. Я дивлюсь на здоровий кущ білої півонії, який саме розцвів. Дві квітки вже зовсім розкрились, а одна – ще бутон. А якщо я оце після бабиного прибирання візьму та вирву ці три квітки, та й поставлю в банку біля телевізора – метикую – цікаво, чи з шваброю ганятиметься, чи обійдеться так?

У ворота заходить друг Вовка, онук злої баби Верпеки, і кличе мене купатись. Я йду. Прабаба кричить услід:

– Сьогодні ж утопися... Я ось дідусеві...

Але я не слухаю.

Ми довго купаємось із Вовкою й Сашком, граємо в квача, обкидаємо один одного мулякою, плаваємо наввипередки, кричимо. Вода тепла й трохи пахне куширем. Щойно віднерестились краснопірки, тепер будуть лини. Набігає хмара, вода брижиться і стає сталевою, злою. Ніби знає, що зараз приїде Вовчина баба Верпека. І вона таки приїжджає – велосипедом, у вишиванці і з обчухраним кленовим прутом. Швидка, як фурія.

– Вовка, он твоя баба...

Ми застигаємо у воді, боячись видихнути. Верпека злазить із самоката, йде до води і дрібно кричить:

– Ану вилазь, вилазь бігом! Хватить уже водиться з цими бандітами! Да, бандітами!

Вона бігає берегом, приступає до води, навіть задирає спідницю, але мочити нові червоні тапочки з синьою смужкою їй не хочеться, роззуватися, певно, теж. Та й не дожене вона нас у воді. Але все одно неприємно, коли тебе обзивають поганими слова-

ми. Вовка щось огризається їй у відповідь, Сашко мовчить і сунеться.

– А чо вона сказала – бандіти? Тю, дурна якась, – питаю я Вовку, коли ми вже йдемо вдвох додому.

– У Сашка батько – тюремщик, – відказує Вовка понуро, і я розумію, що йому не дозволяють водитися з Сашком.

– Ладно, я прийду, у карти пограєм? – запитую, але він мовчить і підкидає босими ногами піщугу.

Баба вже, здається, прибрала. У хаті тепер незвично, наче там лежить мрець. На поличці поскладані мої й дідові книжки – на одну купу, бо баба не дуже петрає, де чие. Я мовчки відділяю його пісенники від своїх Марків Твенів з Гоголями. Помита підлога приємно холодить п'яти.

– Шо, вже прибрала? – питається дід, несміло переминаючись на порозі з ноги на ногу.

– Та бачиш же.

– Ну слава Богу, а то хоч з двору тікай, – і він ступає підлогою так обережно, як у гостях.

Дід сідає на стільця й витягає з-під столу гармошку. Починається дощ. Він лупить великими краплями по шибках, по жерстяному дашку колодязя, по жовтому горщику, уже й так помитому. Баба, накричавшись до хрипоти, сидить біля буди й гладить старого собаку Нальота, а він так і норовить поставити лапи їй на плечі. Прабаба виносить з городу повну пелену цибок і кличе курчат:

– Ту-ту-ту-ту-ту...

Я думаю, що саме зараз можна. Вони в банці стоятимуть красиво й пахнутимуть, як ніколи. Я ховаю під сорочку ножа, відчиняю сінешні двері... Але дощ раптом припускає так сильно, що Нальот утікає в буду, баба теж спершу хоче тікати, а потім махає рукою й сміється, мокра, як хлющ. А в калюжах, яких мить тому ще не було, здійсмаються і лопаються здоровенні сині бульбашки.

2015